

Begrippenlijst

DeNederlandscheBank

EUROSYSTEEM

De Nederlandsche Bank (DNB) maakt zich sterk voor financiële stabiliteit. Daarmee levert DNB een belangrijke bijdrage aan de welvaart van Nederland. Nu en in de toekomst. De belangrijkste taken van DNB zijn:

Monetair beleid: stabiele prijzen in de eurozone

Betalingsverkeer: veilig en betrouwbaar

Toezicht: financiële instellingen die hun verplichtingen nakomen

Deze begrippenlijst bevat economische begrippen die de basis vormen voor de economie 'De wereld van DNB' en een bezoek aan het bezoekerscentrum van DNB. De begrippen zijn per kerntaak van DNB onderverdeeld.

Autoriteit Financiële Markten (AFM)

De AFM houdt toezicht op het gedrag van de financiële onderneming. De AFM moet beleggers en consumenten beschermen tegen bijvoorbeeld frauderende instellingen of te riskante hypotheek. De AFM ziet erop toe dat consumenten juist geïnformeerd en behandeld worden.

Betrouwbaar en deskundig

Een bank moet verstandig met jouw geld omgaan. De bestuurders die het beleid bedenken en de onderneming runnen moeten natuurlijk weten waar ze het over hebben. Gebruiken de bestuurders hun deskundigheid en informatie op een eerlijke en goede manier en zorgen ze voor eerlijke en goede bedrijfsvoering? Met andere woorden, ze moeten deskundig en betrouwbaar zijn. DNB controleert of dit zo is.

Chartaal geld

Het tastbare geld. Munten en bankbiljetten.

Comprehensive Economic and Trade Agreement (CETA)

Vrijhandelsakkoord tussen Canada en de Europese Unie.

DDoS-aanval

Een vorm van cybercriminaliteit. Deze distributed denial-of-service-aanvallen (DDoS-aanvallen) zijn aanvallen waarbij meerdere computers tegelijk een aanval uitvoeren op een systeem om een computer, computernetwerk of dienst onbruikbaar en onbereikbaar te maken voor gebruikers. Doorgaans wordt het doelsysteem overbelast door aanhoudend enorm veel verzoeken aan het systeem te richten. Daardoor kan het systeem traag worden, of zelfs helemaal niet meer reageren. De dienst kan dan (tijdelijk) niet meer aangeboden worden.

Deflatie

Een algehele daling van het prijspeil.

Depositogarantiestelsel

Het depositogarantiestelsel is een regeling ter garantie van banktegoeden van rekeninghouders indien een bank failliet gaat. De regeling geeft zekerheid voor tegoeden tot een maximum van 100.000 euro en geldt per rekeninghouder, per bank, ongeacht het aantal rekeningen.

Domino effect

Dit kan ontstaan wanneer financiële instellingen zo met elkaar verbonden zijn, dat problemen (of faillissement) van de ene instelling de andere instelling in gevaar brengt, of zelf meetrokt in een faillissement.

Eurogebied/eurozone

Bestaat uit de EU-landen die de euro hebben ingevoerd.

Europees Stelsel van Centrale Banken (ESCB)

Het ESCB omvat de ECB en de nationale centrale banken (NCB's) van alle EU-lidstaten ongeacht of zij de euro hebben ingevoerd.

Europese Centrale Bank (ECB)

De centrale bank van de 19 lidstaten van de Europese Unie die op de euro zijn overgegaan. De hoofdtaak van de ECB is het handhaven van prijsstabiliteit in het eurogebied, waardoor de koopkracht van de gemeenschappelijke munt in stand wordt gehouden.

Europese Economische Ruimte (EER)

Bevordert vrij verkeer van personen, goederen, diensten en kapitaal tussen de deelnemende landen. Ook wordt er samengewerkt op economisch gebied. De ruimte is ontstaan om landen die niet opgingen in de Europese Unie toch te laten profiteren van het vrije verkeer van personen, goederen, diensten en kapitaal in de Europese Unie. Hiervoor moest wetgeving van de EU worden ingevoerd in de EER-staten. Bij de Europese Economische Ruimte (EER) horen alle EU-landen plus Liechtenstein, Noorwegen en IJsland.

Europese Monetaire Unie (EMU)

Ter bevordering van de gezamenlijke Europese financieel-economische politiek. Het hoofddoel is de gemeenschappelijke munt met hoge prijsstabiliteit.

European Insurance and Occupational Pensions Authority (EIOPA)

De organisatie die namens de EU toezicht houdt op de verzekeringsmaatschappijen en pensioenfondsen in de EU-lidstaten.

Eurostelsel

DNB doet veel werk in Europees verband. Sinds 1 januari 1999 maakt DNB deel uit van het Eurostelsel. Daartoe behoren de ECB en de centrale banken van de andere landen die de euro hebben ingevoerd. Het Eurostelsel zorgt binnen het eurogebied onder meer voor het uitgeven van bankbiljetten en het bevorderen van een goede werking van het betalingsverkeer.

Giraal geld

Geld dat op rekeningen bij de banken staat. Giraal geld kan in contanten worden omgewisseld of worden gebruikt voor girale betalingen.

Globalisering

Schaalvergroting op wereldniveau. Productie wordt steeds meer beheerst door internationaal opererende bedrijven.

Inflatie (HICP in %)

Met inflatie wordt een algehele stijging van het prijspeil bedoeld. Als uitgangspunt neemt men het prijsindexcijfer van de gezinsconsumptie. In Nederland bepaalt het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) elke maand van een groot pakket goederen en diensten de prijs en kijkt vervolgens wat de prijsverandering is vergeleken met een jaar geleden. Op die manier berekent het CBS de inflatie in ons land. Voor heel Europa berekent Eurostat het prijsindexcijfer. Omdat niet ieder land de inflatie op precies dezelfde manier berekent, corrigeert Eurostat voor die verschillen. Zo krijg je de Harmonised Index of Consumer Prices (HICP).

Inflatiemandje

Elke maand wordt van een groot pakket goederen en diensten (inflatiemandje of boodschappenmandje) de prijs vastgesteld. Elk land in Europa berekent het inflatiecijfer net weer even anders. Zo zijn de mandjes in alle landen verschillend. Eurostat gebruikt een Europees 'boodschappenmandje'.

International Bank Account Number (IBAN)

Sinds augustus 2014 is heel Europa over op IBAN. Dankzij IBAN zijn nu overschrijvingen, incasso's en betaalpassen te gebruiken voor zowel binnenlandse als grensoverschrijdende eurobetalingen binnen SEPA. Je kunt nu eenvoudiger een hotel boeken of een auto huren in het buitenland.

iDIN

Een dienst van de banken waarmee hun klanten zich met hun eigen inlogmiddelen van hun bank, online kunnen identificeren bij andere organisaties. Zo hoef je geen aparte toegangscode aan te vragen en te onthouden van bijvoorbeeld verzekeringmaatschappijen, overheidsinstanties of webwinkels.

Koopkracht

De hoeveelheid goederen en diensten die je met een bepaalde hoeveelheid geld kunt kopen. Neemt de hoeveelheid goederen en diensten die je voor een bepaalde hoeveelheid geld kunt kopen toe, dan spreek je van een stijgende koopkracht.

Liquiditeit

Geeft aan in hoeverre een financiële instelling in staat is om aan de betalingsverplichtingen op korte termijn te voldoen.

Malware

Criminelen bemachtigen de benodigde gegevens zoals inlogcodes door computers van eindgebruikers te infecteren middels kwaadaardige software (malware), zoals virussen, worms, trojan horses en spyware.

Moral hazard

Gedrag van mensen als zij niet direct risico lopen voor hun daden. Je neemt bijvoorbeeld meer risico, omdat je ergens voor verzekerd bent.

Phishing

Criminelen doen zich voor als bankmedewerkers en benaderen consumenten via een email of een telefoontje met het verzoek om inloggegevens, of om hun betaalpas op te sturen, bijvoorbeeld omdat deze dan gerecycled kan worden. De schade voor gestolen en verloren betaalpassen was in 2015 circa 4,7 miljoen euro.

Prijspeil

Het gemiddeld prijsniveau van alle goederen en diensten. Als uitgangspunt wordt doorgaans het prijsindexcijfer van de gezinsconsumptie gebruikt.

Rente

Rente is de vergoeding die betaald wordt voor het lenen van geld. Of het geld dat je ontvangt voor het uitlenen van geld. Het is een vergoeding voor het gebruik van krediet. Rente wordt over het algemeen uitgedrukt als een percentage (van het verstrekte krediet). Als de rente aangepast wordt door de ECB wordt niet gesproken over procenten maar over procentpunten. De rente is bijvoorbeeld 1 procent en wordt aangepast met 0,25 procentpunt naar 1,25 procent.

Rentebesluit

De banken in het eurogebied zijn afhankelijk van kredietverlening door het Eurosysteem. In het rentebesluit, bepaalt de ECB hoe hoog de rente voor deze kredietverlening is. Bij inflatiegevaar kan het Eurosysteem de rente over dit krediet verhogen. De banken berekenen vervolgens een hogere rente door aan hun cliënten. Hierdoor daalt de vraag naar bankkredieten en nemen de besparingen toe. Dit leidt tot lagere bestedingen

van consumenten en bedrijven, waardoor het inflatiegevaar afneemt.

Resolutie

Daarnaast handelt DNB problemen af met banken waarbij het mis is gegaan. Dit noemen we resolutie. Vanaf 1 januari 2015 is DNB daarom de nationale resolutieautoriteit. DNB bepaalt van tevoren hoe een bank in de problemen kan worden aangepakt (strategie) en maakt een resolutieplan. Binnen DNB is de resolutietaak los van het toezicht ingericht.

Skimming

Een vorm van fraude waarbij criminelen de magneetstrip kopiëren van een betaalpas en de pincode bemachtigen. Zij maken een kopie van de pas en kunnen daarmee geld opnemen of betalingen verrichten.

Single Euro Payments Area (SEPA)

In 2012 zijn alle landen aan de slag gegaan om de betaalsystemen op elkaar af te stemmen. Tegenwoordig zijn er Europese betaalmiddelen en standaarden, zoals IBAN. Je kunt in winkels in alle landen die onder SEPA vallen met je Nederlandse pinpas betalen.

Solvabiliteit

Geeft aan in hoeverre een financiële instelling in staat is om aan de betalingsverplichtingen op lange termijn te voldoen.

TARGET 2

Betalingsstelsel in eigendom en beheer van het Eurosysteem. Het toonaangevende Europese platform voor de verwerking van grote betalingen. Het wordt gebruikt door zowel centrale banken als commerciële banken om betalingen in euro real-time te verwerken. Dagelijks gaat het om zo'n 250 miljard euro.

Transatlantic Trade & Investment Partnership (TTIP)

Handelsakkoord tussen de Europese Unie (EU) en de Verenigde Staten (VS).

Vraag en aanbod

De vraag naar en het aanbod van goederen en diensten bepalen de prijs (als alle overige factoren gelijk blijven). Neemt de vraag toe, dan zal de prijs stijgen. Neemt het aanbod toe, dan zal de prijs dalen. Bij de zogenaamde evenwichtsprijs is er evenwicht tussen vraag en aanbod. Bij die prijs is er net zoveel vraag als aanbod.